

1. naloga Imamo safirno ploščico, njena toplotna prevodnost ima lastni vrednosti $\lambda_{\parallel}$ in dvojno lastno vrednost $\lambda_{\perp}$.

$$\underline{\underline{\lambda}} = \begin{bmatrix} \lambda_{\parallel} & 0 & 0 \\ 0 & \lambda_{\perp} & 0 \\ 0 & 0 & \lambda_{\perp} \end{bmatrix}$$

Ploščica ima debelino $a = 5 \text{ mm}$, širino 100 mm , velja $\lambda_{\parallel} = 36 \text{ W/mK}$ in $\lambda_{\perp} = 32 \text{ W/mK}$. Velja $\Delta T_x = 10 \text{ K}$. Os, ki pripada lastni vrednosti $\lambda_{\parallel}$, je za kot 45° nagnjena glede na $\hat{e}_x$. Zanima nas toplotni tok skozi ploščico.

Reševanje. Po definiciji je

$$\vec{j} = -\underline{\underline{\lambda}} \nabla T$$

$\underline{\underline{\lambda}}$ moramo zapisati v laboratorijski (xyz) bazi. Takšno rotacijo opisuje

$$A' = R A R^T$$

$$R = \begin{bmatrix} \cos \varphi & \sin \varphi & 0 \\ -\sin \varphi & \cos \varphi & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

Zavrteti moramo za -45° .

$$\begin{aligned} \underline{\underline{\lambda'}} &= R \underline{\underline{\lambda}} R^T = \begin{bmatrix} \cos \varphi & \sin \varphi & 0 \\ -\sin \varphi & \cos \varphi & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \lambda_{\parallel} & & \\ & \lambda_{\perp} & \\ & & \lambda_{\perp} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \cos \varphi & -\sin \varphi & 0 \\ \sin \varphi & \cos \varphi & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \\ &= \begin{bmatrix} \cos \varphi & \sin \varphi & 0 \\ -\sin \varphi & \cos \varphi & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \lambda_{\parallel} \cos \varphi & \lambda_{\parallel} \sin \varphi & 0 \\ -\lambda_{\perp} \sin \varphi & \lambda_{\perp} \cos \varphi & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \\ &= \begin{bmatrix} \lambda_{\parallel} \cos^2 \varphi + \lambda_{\perp} \sin^2 \varphi & \lambda_{\parallel} \sin \varphi \cos \varphi - \lambda_{\perp} \sin \varphi \cos \varphi & 0 \\ \lambda_{\parallel} \sin \varphi \cos \varphi - \lambda_{\perp} \sin \varphi \cos \varphi & \lambda_{\parallel} \sin^2 \varphi + \lambda_{\perp} \cos^2 \varphi & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \end{aligned}$$

Zdaj izračunamo $\vec{j}$. Pričakujemo, da ta teče v smeri y , saj imamo tam temperaturno razliko:

$$\vec{j} = j \hat{e}_y, \quad \nabla T = \begin{bmatrix} \partial_x T \\ \partial_y T \\ 0 \end{bmatrix}, \quad \partial_y T = \frac{\Delta T}{d}$$

$$\begin{bmatrix} 0 \\ j \\ 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \lambda_{\parallel} \cos^2 \varphi + \lambda_{\perp} \sin^2 \varphi & \lambda_{\parallel} \sin \varphi \cos \varphi - \lambda_{\perp} \sin \varphi \cos \varphi & 0 \\ \lambda_{\parallel} \sin \varphi \cos \varphi - \lambda_{\perp} \sin \varphi \cos \varphi & \lambda_{\parallel} \sin^2 \varphi + \lambda_{\perp} \cos^2 \varphi & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \partial_x T \\ \partial_y T \\ 0 \end{bmatrix}$$

$$j_y = - \left(\lambda_{\parallel} \cdot \frac{1}{2} - \lambda_{\perp} \cdot \frac{1}{2} \right) \partial_x T - \left(\lambda_{\parallel} \cdot \frac{1}{2} + \lambda_{\perp} \cdot \frac{1}{2} \right) \partial_y T$$

$$j_x = 0 = - \left(\lambda_{\parallel} \cdot \frac{1}{2} + \lambda_{\perp} \cdot \frac{1}{2} \right) \partial_x T - \left(\lambda_{\parallel} \cdot \frac{1}{2} - \lambda_{\perp} \cdot \frac{1}{2} \right) \partial_y T$$

Izračunamo lahko $\partial_x T = \frac{\frac{1}{2}(\lambda_{\parallel} - \lambda_{\perp})}{\frac{1}{2}(\lambda_{\parallel} + \lambda_{\perp})} \partial_y T = \dots = \frac{1}{17} \partial_y T$ (iz začetnih podatkov). Nazadnje vstavimo številke, da izračunamo j_y .

Naloga. Imamo kondenzator, v katerem velja:

$$\vec{j} = \underline{\underline{\sigma}} \vec{E}$$

Tu $\underline{\underline{\sigma}}$ označuje tenzor električne prevodnosti. Njegov inverz je tenzor električne upornosti $\underline{\underline{\zeta}}$. Označimo

$$\vec{E} = \underline{\underline{\zeta}} \vec{j}$$

Kot prej ima v lastnem sistemu $\underline{\underline{\sigma}}$ obliko

$$\underline{\underline{\sigma}} = \begin{bmatrix} \sigma_{\parallel} & & \\ & \sigma_{\perp} & \\ & & \sigma_{\perp} \end{bmatrix}$$

Kot prej je lastni vektor σ nagnjen za nek kot glede na os x , vzdolž katere deluje polje.